

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

ĀRVALSTU KOMERSANTIEM par dabas resursu nodokļa samaksu

2021.gada februāris

Saturs

Darbības joma 3

Nodokļa maksātājs 5

Nodokļa likmes 6

Aprēķināšanas, deklarēšanas un maksāšanas kārtība 9

Darbības joma

Latvijas Republikā dabas resursu nodokļa maksātāju sistēmā ir iesaistīti arī ārvalstu komersanti, kuriem veidojas dabas resursu nodokļa objekts, proti, **ārvalstu komersantiem ir jāsamaksā dabas resursu nodoklis** Latvijas valsts budžetā, jo nodokļa maksātājs ir persona, kura pirmā Latvijas Republikas teritorijā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ieved videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu).

“Pirmā Latvijas Republikas teritorijā realizē vai ieved” – Dabas resursu nodokļa likuma izpratnē ar šo jēdzienu saprotams, ka dabas resursu nodokļa maksātājs ir persona, kura pirmā ieved Latvijā (t.i., pirmā šķērso Latvijas Republikas robežu) vai kura pirmā savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto kaitīgās preces vai preces iepakojumā.

1.piemērs

Ārvalsts komersants Latvijā importē preces, kuras ir iepakotas polipropilēna maisos, tās nerealizē (nepārdod), bet glabā noliktavā Latvijā un vēlāk realizē (pārdod) Eiropas Savienības valstīs. Šīs Latvijā pirmo reizi importētais preču iepakojums nav apliekams ar dabas resursu nodokli, jo tas netiek realizēts Latvijas teritorijā, bet citās Eiropas Savienības valstīs.

Videi kaitīgās preces – preces, kuru ražošanai vai izplatīšanai noteikti ierobežojumi vai kuru atkritumu apsaimniekošanai tiek noteiktas īpašas prasības, ja tās savā aprites ciklā negatīvi ietekmē vai var ietekmēt vidi, cilvēka dzīvību vai veselību un tās saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu tiek apliktas ar nodokli.

Latvijas Republikas normatīvajā regulējumā izstrādājumi, kas satur cilvēkiem un dzīvajai dabai kaitīgus savienojumus, piemēram, elektriskie akumulatori, visu veidu riepas, smēreļļas u.c., ir apvienoti dabas resursu nodokļa objektu grupā kā videi kaitīgās preces (sk. 1. un 2.tabulu).

Tādējādi ne tikai uzņēmumiem, kas ražo un realizē Latvijā videi kaitīgās preces, bet arī **ārvalstu komersantiem**, kas ieved Latvijā pārdošanai vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai videi kaitīgās preces, Latvijas Republikas normatīvie akti nosaka atbildību par savas saimnieciskās darbības rezultātā radušos atkritumu ietekmi uz vidi.

2.piemērs

*Ārvalsts komersants **tiešsaistē** pārdod preces fiziskajai personai Latvijā un preču piegādi organizē ar cita preču piegādes pakalpojumu sniedzēja (piemēram, kurjera vai pasta pakalpojumu sniedzēja) starpniecību.*

Šajā gadījumā dabas resursu nodokli maksā ārvalsts komersants, kas tiešsaistē pārdod preces fiziskajai personai Latvijā, jo kurjera pakalpojuma sniedzējs tikai fiziski piegādās preces, savukārt fiziskās personas, kas neveic saimniecisko darbību, nav Dabas resursu nodokļa subjekti.

Preces iepakojumā – iepakojums ir precēm pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai iepakotu, aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Par iepakojumu uzskata plastmasas iepakojuma maisiņus, kā arī to iepakojumu un iepakojuma materiālu, ko pakalpojumu sniedzējs pievieno izstrādājumiem un kas pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja. Iepakojums tiek atdalīts no preces pirms patērēšanas vai patērēšanas laikā.

Izstrādājumus uzskata par iepakojumu, ja tie atbilst minētajai definīcijai, neatkarīgi no citām funkcijām, ko šis iepakojums vēl varētu pildīt. Lai konstatētu, vai attiecīgais izstrādājums atzīstams par iepakojumu, jāvērtē, vai tas pilda iepakojuma funkciju.

3.piemērs

Ja par EKO tekstila maisiņiem tiek iekasēta maksa, bet pircējs var brīvprātīgi lemt par to iegādi un tos kā iepakojuma somas var izmantot atkārtoti, tad EKO tekstila maisiņi atzīstami par preci un dabas resursu nodoklis par tiem nav jāmaksā.

4.piemērs

Par plēvi kā par iepakojumu nodoklis jāmaksā tikai tajā brīdī, kad tā pilda iepakojuma funkciju un tiek realizēta kopā ar tajā iepakotu preci vai pievienota izstrādājumam pakalpojuma sniegšanas rezultātā un pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja.

5.piemērs

Ja ārvalsts komersants (piemēram, i-veikals) kartona kasti izmanto tādu preču iepakojumam, kuras tiek realizētas (pārdotas) Latvijas Republikā, tad nodoklis ir jāmaksā par iepriekšējā pārskata periodā realizēto preču iepakojumu.

[Dabas resursu nodokļa likums](#)

[Iepakojuma likums](#)

[Ministru kabineta 2002.gada 2.aprīļa noteikumi Nr.140 "Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi"](#)

Nodokļa maksātājs

1. Ārvalstu komersanti, kuriem nav pienākuma reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā.

Dabas resursu nodokļa likuma 27.panta devītās un desmitās daļas regulējums attiecas uz ārvalstu komersantiem, kuriem nav pienākuma reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā.

1.1. Ja videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievieš ārvalsts persona, kura nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs:¹

- ārvalsts personas vietā **pārskatu** par aprēķināto dabas resursu nodokli **iesniedz** ārvalsts personas **pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums** par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli;
- ārvalsts personas vietā **nodokli samaksā** ārvalsts personas **pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums** par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli.

6.piemērs

Ārvalsts uzņēmums TRADING SA ievieš Latvijā izejmateriālus iepakojumā ražošanas procesa nodrošināšanai, turklāt tā sadarbības partneris – Latvijas uzņēmums SIA INPLASTIC – tikai veic preču ražošanu TRADING SA vārdā, neklūstot par izejmateriālu un saražoto preču īpašnieku.

Šajā gadījumā nevar uzskatīt, ka Latvijas uzņēmums ir persona, kas preces (izejmateriālus) iepakojumā izmanto savā saimnieciskajā darbībā un Latvijas Republikas teritorijā realizē savas preces iepakojumā. Pienākums samaksāt dabas resursu nodokli par Latvijā ieviesto izejmateriālu iepakojumu un Latvijā realizētās gatavās produkcijas iepakojumu ir ārvalsts uzņēmumam TRADING SA.

Uzņēmums TRADING SA nav reģistrēts Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs.

Šajā gadījumā TRADING SA līgumā ar sadarbības partneri Latvijā SIA INPLASTIC jāvienojas par to, ka saistības par dabas resursu nodokļa maksājumiem pārņem Latvijas uzņēmums SIA INPLASTIC.

1.2. Ja videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievieš ārvalsts persona, kura nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs un kurai nav pastāvīgās pārstāvniecības vai kura nav noslēgusi rakstveida līgumu par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli:²

- ārvalstu persona **pārskatu** par aprēķināto dabas resursu nodokli **nesniedz**;
- **nodokli** valsts budžetā **iemaksā pati ārvalsts persona**.

¹ Dabas resursu nodokļa likuma 27.panta devītā daļa.

² Dabas resursu nodokļa likuma 27.panta desmitā daļa.

2. Ārvalstu komersanti, kuriem ir pienākums reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā.

Šajā gadījumā nav attiecināms Dabas resursu nodokļa likuma [27.panta devītajā un desmitajā daļā](#) noteiktais regulējums.

Ārvalsts personai, kura Latvijas Republikas teritorijā pirmā realizē vai savā saimnieciskajā darbībā izmanto videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā un kura ir **reģistrēta** vai tai saskaņā ar normatīvajiem aktiem bija **pienākums reģistrēties** Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ir **jāiesniedz pārskaits** par aprēķināto dabas resursu nodokli un nodokļa **maksājumi jāveic vispārējā kārtībā**.³

[Dabas resursu nodokļa likums](#)

Nodokļa likmes

Dabas resursu nodokli par **videi kaitīgām precēm** aprēķina atbilstoši nodokļa likmēm pa preču veidiem saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma [6.pielikuma](#) 1.punktu, kur noteikta nodokļa likmju grupām atbilstošo videi kaitīgo preču klasifikācija un tehniskais raksturojums.

1. tabula "Nodokļa likmes par **videi kaitīgām precēm**, izņemot elektriskās un elektroniskās iekārtas"

Nr. p.k.	Nodokļa objekts	Likme (euro par 1 kg)
1.	Smēreļļas	0,17
2.	Elektriskie akumulatori un galvaniskie strāvas avoti (arī tādi, kas iestrādāti ierīcēs un transportlīdzekļos):	
2.1.	elektriskie akumulatori, svina	0,74
2.2.	elektriskie akumulatori, Ni-Cd un Fe-Ni	4,00
2.3.	galvaniskie elementi un galvaniskās baterijas	11,00
2.4.	citi elektriskie akumulatori	17,03
3.	Ozona slāni noārdošas vielas (freoni, haloni un citas) (onp – ozona noārdīšanas potenciāls)	2,22 kg onp
4.	Visu veidu riepas	0,66
5.	Elļas filtri	0,33

Elektriskās un elektroniskās iekārtas (piemēram, televizors, dators, ledusskapis, radioaparāts, elektriskās bērnu rotaļlietas, fotofilmiņas, baterijas, kompaktdisku atskaņotājs) pieder pie videi kaitīgo preču grupas, un tām ir jāpiemēro atbilstoša nodokļa likme saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma [6.pielikuma](#) 3.punktu.

³ Dabas resursu nodokļa likuma 27.panta otrā un trešā daļa.

2. tabula "Nodokļa likmes par **elektriskajām un elektroniskajām iekārtām**"

Nr. p.k.	Nodokļa objekts	Likme (euro par 1 kg)
1.	1.kategorija. Temperatūras maiņas iekārtas	2,50
2.	2.kategorija. Ekrāni, monitori un iekārtas ar ekrānu, kura virsmas laukums ir lielāks par 100 cm ²	3,50
3.	3.kategorija. Spuldzes	8,58
4.	4.kategorija. Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, IT un telesakaru iekārtas, patērētāju iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, tirdzniecības automāti, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot 6. pielikuma 1., 2. un 3.kategorijā ietilpstošās iekārtas)	3,00
5.	5.kategorija. Maza izmēra iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, plaša patēriņa audiovizuālas iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot 6. pielikuma 1., 2., 3. un 6.kategorijā ietilpstošās iekārtas)	3,00
6.	6.kategorija. Mazas informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm)	3,50

Ja vairākas videi kaitīgas preces tiek realizētas **komplektā vienā iepakojumā**, nodokli aprēķina:

- par visu komplekta kopējo svaru – izņemot šīm precēm pievienoto vai šajās precēs ievietoto bateriju un akumulatoru svaru –, piemērojot komplektam tās preces nodokļa likmi, kuras funkciju nodrošināšanai ir nepieciešamas pārējās iepakojumā esošās preces;
- atsevišķi par komplektā ietilpstošajām baterijām un akumulatoriem, piemērojot tiem attiecīgo nodokļa likmi par baterijām un akumulatoriem.

7.piemērs

Ārvalsts uzņēmums ieved Latvijā pārdošanai videi kaitīgo preču komplektu – portatīvo datoru, kurā ievietots akumulators.

Lai aprēķinātu dabas resursu nodokli par elektrisko un elektronisko iekārtu, kurā ir ievietots strāvas avots (baterija, akumulators), kas ir otra videi kaitīgā prece šajā komplektā, uzņēmumam ir jānosaka atsevišķi, pirmkārt, paša datora svars bez tajā

ievietotā akumulatora (baterijas) un, otrkārt, datorā ievietotā akumulatora svārs atbilstoši nodokļa likmēm pa preču veidiem.

Tārad dabas resursu nodoklis par Latvijā realizēto elektrisko un elektronisko iekārtu, kurā ir ievietots strāvas avots (līdzīgi ir attiecībā uz mobilo tālruni, pulksteni, kalkulatoru un citām precēm, kurās ir baterijas vai akumulatori), būs summa par diviem nodokļa objektiem.

Dabas resursu nodokļa likmes par **preču un izstrādājumu iepakojuumu** ir noteiktas Dabas resursu nodokļa likuma [7.pielikumā](#), un **plastmasas iepirkumu maisiņiem** piemēro Dabas resursu nodokļa likuma [24.panta piektajā daļā](#) noteikto likmi.

3. tabula "Nodokļa likmes par preču un izstrādājumu iepakojuumu"

Nodokļa objekts	Likme (euro par 1 kg materiāla veida svāra vienību)
No stikla izejmateriāliem	0,44
No plastmasas (polimēru) izejmateriāliem, izņemot no bioplastmasas vai polistirola izejmateriāliem	1,22
No metāla izejmateriāliem	1,10
No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru un bioplastmasas izejmateriāliem	0,24
No polistirola izejmateriāliem	2,20
Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi , ko pircēju ērtības vai reklāmas noformējuma dēļ iepakotu vai neiepakotu preču vai produktu kopumam (pirkumam) pievieno tirgotājs	4,80
Plastmasas iepirkumu maisiņi, kuru materiāla biezums ir lielāks par 50 mikroniem un viena maisiņa svārs ir lielāks par trim gramiem (1000 maisiņu svārs pārsniedz trīs kilogramus), viena maisiņa svārs nepārsniedz 0,003 kilogramus (1000 maisiņu svārs nepārsniedz trīs kilogramus) un kuros pircēju ērtības vai reklāmas noformējuma dēļ iepakotu vai neiepakotu preču vai produktu kopumam (pirkumam) pievieno tirgotājs	1,50
Par iepakojuumu, ja nevar nodrošināt iepakojuuma materiāla veida un svāra pamatošanu ar uzskaites dokumentiem un iepakojuuma apjoms gadā nepārsniedz 300 kg	120 euro gadā

[Dabas resursu nodokļa likums](#)

[Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumi Nr.404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļāuju un auditē apsaimniekošanas sistēmas"](#)

Aprēķināšanas, deklarēšanas un maksāšanas kārtība

TAKSĀCIJAS PERIODS

Nodokļa taksācijas periods ir kalendāra gada **ceturksnis** vai **gads** (ja aprēķinātais nodoklis gadā pēc pamatlikmēm nepārsniedz 142,29 *euro*).

PĀRSKATS

Pārskata par aprēķināto dabas resursu nodokli veidlapa, tā aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība noteikta Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumu Nr.404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas" [1.pielikumā](#).

APRĒĶINĀŠANA

Dabas resursu nodokli par videi kaitīgu preču realizāciju Latvijā vai par videi kaitīgu preču izmantošanu savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai aprēķina *euro* par katru preces fizisko vienību vai svara vienību atbilstoši nodokļa likmēm pa preču veidiem. Nodokli par iepakojumu aprēķina atbilstoši nodokļa likmēm par katru iepakojuma materiāla veida svara vienību.

Tātad abos nodokļa objekta gadījumos veic matemātisku darbību:
$$\text{dabas resursu nodokļa likme (euro)} * \text{kg}$$

Videi kaitīgu preču svaru vai skaitu un iepakojuma materiāla veidu un svaru pamato ar **uzskaites dokumentiem** un nodrošina videi kaitīgo preču un iepakojuma uzskaiti, lai pamatotu nodokļa aprēķinus.

DEKLARĒŠANA

Pārskatu par iepriekšējo ceturksni iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam vienu reizi **ceturksnī** līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša **20.datumam**.

Ja aprēķinātais nodoklis gadā pēc pamatlikmēm nepārsniedz 142,29 *euro*, pārskatu par iepriekšējo gadu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam **līdz nākamā gada 20.janvārim**.

Ārvalsts persona, kura nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs un kurai nav pastāvīgās pārstāvniecības vai kura nav noslēgusi rakstveida līgumu par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli, **pārskatu nesniedz, bet nodokli vienotajā kontā iemaksā pati ārvalsts persona**.

MAKSĀŠANA

Nodokli par iepriekšējo ceturksni iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša **23.datumam**.

Ja aprēķinātā nodokļa summa atbilstoši pamatlikmēm nepārsniedz 142,29 *euro* gadā par visiem ar nodokli apliekamajiem objektiem kopā, nodokli par iepriekšējo gadu iemaksā vienotajā nodokļa kontā **līdz nākamā gada 23.janvārim**.

Nodokli par videi kaitīgām precēm un iepakojumu var samaksāt arī tūlīt pēc šo preču vai iepakoto preču ieviešanas Latvijas teritorijā.

Nosaukums	Vienotais nodokļu konts
Saņēmējs:	Valsts budžets (VID)
Reģistrācijas numurs:	90000010008
Konta numurs:	LV33TREL1060000300000
BIC kods:	TRELLV22

[Dabas resursu nodokļa likums](#)

[Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumi Nr.404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas"](#)